

Fagvalg vg2 og vg3

Om programfag og fagvalg for elever på
studiespesialisering

Heimdal videregående skole
Mulighetenes skole

Innhold

FORORD	3
INFORMASJON OM STUDIER I UNIVERSITET OG HØGSKOLER.....	4
PROGRAMOMRÅDER PÅ VG2 OG VG3	6
FAGVALGET.....	6
FAG- OG TIMEFORDELING PÅ VG2 OG VG3	7
MULIGE RETNINGSVALG MED FORDYPNING I REALFAG	8
Miljø og bærekraftig utvikling	8
Teknologi og forskning	9
Innovasjon og forskning	10
Natur og menneske	11
MULIGE RETNINGSVALG MED FORDYPNING I SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI	12
Menneske og samfunn	12
Demokrati og medvirkning	13
Innovasjon og internasjonalisering	14
Globalisering og kultur	15
Programfag i utdanning studiespesialisering som tilbys ved Heimdal videregående skole:.....	16
Programfag innenfor programområdet realfag	17
Programfag innenfor programområde språk, samfunnsfag og økonomi	22

FORORD

Denne fagkatalogen er laget for deg som skal velge programområde og programfag for vg2 og vg3 på utdanningsprogram for studiespesialisering.

Det kan være vanskelig å vite hvilke programfag du skal velge. Spesielt dersom du ikke har klare planer for hva du ønsker å gjøre etter videregående skole. Derfor har vi laget et forslag til retningsvalg for studier etter videregående opplæring, og foreslått alternative kombinasjoner av programfag dersom du tenker å søke innenfor en av disse retningene.

Det er viktig at du bruker god tid på å tenke gjennom hva du har lyst til å fortsette med etter videregående opplæring. Å vite at de fagene du velger her hos oss er nyttige byggesteiner for dine videre planer, øker motivasjonen for å lære.

Katalogen inneholder lenker til informasjon om studier i universitet og høyskoler, informasjon om ulike retninger og alternative fagkombinasjoner, beskrivelser av programfagene du kan velge hos oss, og reglene du må følge når du skal velge. Du kan også finne videoer med informasjon om ulike yrker på nettstedet www.vilbli.no.

Vi kan ikke garantere at alle fag som blir tilbudt, blir igangsatt. I siste instans er det dine og dine medelevers valg som avgjør dette. Vi håper imidlertid at så mange som mulig får sine fagønsker oppfylt.

Katalogen er også lagt ut på skolens nettsider:
<https://heimdal.vgs.no>

I tillegg kan du få mye informasjon om dette viktige valget ved å snakke med rådgivere, lærere, avdelingsledere og andre elever.

Lykke til med fagvalget!

Arve Waal, assisterende rektor

INFORMASJON OM STUDIER I UNIVERSITET OG HØGSKOLER

Samordna opptak koordinerer opptak til universitet, høyskoler og fagskoler. Her finner du informasjon om ulike studier som tilbys ved universitet og høyskoler i Norge.

Når du kommer inn på nettsiden, kan du søke opp det studiet du vil finne ut mer om. I søkeresultatet vil du også se andre studier innenfor samme retning som søket ditt.

Du vil da kunne se hvilke studiesteder som tilbyr studiet, hvilke opptakskrav studiet har, og poenggrense for inntak ved siste opptak.

Opptakskrav

For å komme inn på universitets- og høyskolestudier, må du ha generell studiekompetanse. Generell studiekompetanse oppnår du når du har fullført og bestått din 3-årige opplæring på studiespesialisering og mottar vitnemålet ditt. Generell studiekompetanse dekker opptakskravet til de fleste studiene.

Om du velger fagkombinasjoner innenfor et av retningsvalgene i denne katalogen, eller du velger fagkombinasjoner uavhengig av retningsvalgene, er du kvalifisert til å søke alle studier som kun har generell studiekompetanse som opptakskrav.

Det er spesielt viktig at du ser på opptakskravene til det enkelte studium. Noen studier har **spesielle opptakskrav** i tillegg til kravet om generell studiekompetanse. Spesielle opptakskrav kan være krav om R- eller S-matematikk, krav om andre realfag, minimumskrav til karakter i noen fag, opptaksprøver med mer.

Tidligere poenggrenser

Når du trykker på for informasjon om poenggrenser, vil du se poenggrensene for opptak til studiene for studieåret 2020-2021. Du vil også se at det er to opptakskvoter; ordinær kvote og kvote for **førstegangsvitnemål**.

Førstegangsvitnemål

For å oppnå førstegangsvitnemål må du ha fullført og bestått alle fagene du har lest i løpet av de tre årene du er elev på studiespesialisering¹. Du har anledning til å forbedre karakter i fagene du har tatt som elev, ved å avlegge privatisteksamen innen utgangen av vg3. Du kan også få påført andre fag du tar som privatist innen utgangen av vg3. Det er ikke mulig å bytte ut et fag du har tatt som elev, med et annet fag tatt som privatist. Dette er det viktig å tenke på når du nå skal velge programfag. Velg fag ut fra dine interesser og fag du tror du vil lykkes med.

---

¹ Ordinær opplæringstid kan etter søknad utvides til maksimalt fem år. For mer informasjon, kontakt rådgiver.

Studienavn	Institusjon	Opptakskrav	Tidligere poenggrenser
Bioingeniør Bachelor, heltid, høst	HVL Bergen	BIOI	52.5 (ORD) 46.8 (ORDF)
Biologi Bachelor, heltid, høst	NTNU Trondheim	REALFA	52.2 (ORD) 50.8 (ORDF)
Biologi og kjemi, realfag Årsstudium, heltid, høst	NTNU Trondheim	REALFA	57.4 (ORD) 54.1 (ORDF)
Biologisk kjemi Bachelor, heltid, høst	UIS Stavanger	REALFA	48.2 (ORD) 45.7 (ORDF)
Bioteknologi Bachelor, heltid, høst	NTNU Ålesund	REALFA	48.7 (ORD) 49.5 (ORDF)
Bioteknologi Bachelor, heltid, høst	UIT Tromsø	REALFA	Alle (ORD) Alle (ORDF)
Bioteknologi Bachelor, heltid, høst	NMBU Ås	REALFA	56.1 (ORD) 54.8 (ORDF)
Bioteknologi Master, heltid, høst	NTNU Trondheim	REALFA	59.9 (ORD) 56.8 (ORDF)

Oversikten over studier som startet i 2020 finner du [her](#)

Hvordan opptakspoengene regnes ut, og oversikt over hvilke fag som gir tilleggspoeng, finner du [her](#)

Oversikt over studier med spesielle opptakskrav finner du [her](#)

Endringer i regelverket for opptak til universitet og høyskoler som kan få betydning for deg, finner du [her](#)

I denne katalogen finner du forslag til mulige retningsvalg du kan ta etter videregående skole. For hvert retningsvalg har vi satt opp forslag til kombinasjoner av fag. Nederst på hver side har vi listet opp eksempler på videre studier sammen med en lenke til Samordna opptak, hvor du kan finne informasjon om studiene. Som du vil se, er noen studier nevnt for flere retningsvalg. Det betyr at ulike kombinasjoner av programfag, kan passe for de samme studiene.

Les informasjonen om de ulike retningsvalgene nøye og se om du finner en retning som er interessant for deg. Da vil du også se hvilke programfag vi foreslår å følge på vg2 og vg3. Det er ikke et krav at du må følge forslagene i katalogen. Du står fritt til å velge fagkombinasjoner, så lenge du oppfyller kravene til fordypning, se [programområder på vg2 og vg3](#)

Ta kontakt med rådgiver dersom du ønsker informasjon om muligheter og krav for studier i utlandet.

Du kan selvfølgelig også søke hjelp hos rådgiver, kontaktlærer, faglærere og avdelingsledere dersom du har spørsmål til innholdet i denne katalogen.

PROGRAMOMRÅDER PÅ VG2 OG VG3

I utdanningsprogram for studiespesialisering er det to programområder på vg2 og vg3; *realfag* (REA) og *språk, samfunnsfag og økonomi* (SSA). Det er ditt valg av programfag som avgjør hvilket programområde du skal søke deg inn til i VigoWeb.

Du må velge minst to programfag innenfor ett av programområdene på vg2, som du ønsker å fortsette med på vg3. Disse fire fagene gir deg **to fordypninger**, som er et krav for å få vitnemål. Det tredje faget du velger på vg2 og vg3, kan være fra samme eller motsatt programområde som de to fordypningsfagene du har valgt.

Ved å velge kombinasjoner av programfag fra ett av retningsvalgene som er presentert i denne katalogen, blir kravet til vitnemål ivaretatt. Hvis du ikke følger forslagene til kombinasjoner, anbefaler vi at du snakker med en rådgiver før du foretar dine valg av fag, for å være sikker på at du ivaretar kravet til fordypninger.

Tabellen på side 16 viser en oversikt over hvilke programfag du kan ta hos oss. Hver rad i tabellen gir deg en fordypning.

Dersom du velger minst to programfag fra programområde realfag som du ønsker å fortsette med på vg3, må du søke deg inn på programområde realfag når du søker inntak til vg2.

Dersom du velger minst to programfag fra språk, samfunnsfag og økonomi som du ønsker å fortsette med på vg3, må du søke deg inn på programområde språk, samfunnsfag og økonomi.

FAGVALGET

Alle elevene må velge matematikk på vg2. Du kan velge mellom fellesfaget matematikk 2P (3 uketimer), programfaget matematikk R1 (matematikk for realfag, 5 uketimer), eller programfaget matematikk S1 (matematikk for samfunnsfag, 5 uketimer).

I tillegg til matematikk på vg2, må du velge tre programfag på vg2 og tre på vg3².

Dersom du må ha fremmedspråk på vg3, må du krysse av for dette i blokkskjemaet i stedet for å velge et tredje programfag på vg3.

Overskriften for hvert retningsvalg som er presentert i denne katalogen, er markert med en egen fargekode. Fargekodene finner du igjen i valgskjemaet bakerst i katalogen. Fargekodene i valgskjemaet viser mulige kombinasjoner av fag innenfor ulike retningsvalg.

I valgskjemaet vil du se at det kan være flere fag med samme fargekode i hver blokk. Du kan kun velge ett av fagene som ligger i samme blokk, fordi fagene undervises samtidig. Hvilket fag du skal velge, kan være avhengig av dine interesser og hvilket studium du ønsker å søke til etter videregående skole. Ved å lese om de ulike studiene på samordna opptak, kan du få informasjon om eventuelle spesielle opptakskrav og fag.

Gjennomføringen av fagvalg foregår i januar/februar. Du vil da få utdelt et valgskjema hvor du krysser av for de fagene du ønsker deg.

---

² Dersom du ikke har hatt fremmedspråk i ungdomsskolen, og heller ikke har tatt eksamen i morsmål på videregående skole, kan du kun velge 10 timer programfag på vg3.

FAG- OG TIMEFORDELING PÅ VG2 OG VG3

Fag	Omfang i uketimer (å 45 minutter)	
	Vg2	Vg3
	ST	ST
Fellesfag:		
Norsk	4	6
Fremmedspråk*	4	(5)
Matematikk**	3	
Kroppsøving	2	2
Historie	2	4
Religion og etikk		3
Programfag:		
Valgfritt programfag	15	15 (10)
<i>Sum uketimer:</i>	30	30

*Fremmedspråk

Dersom du ikke har hatt annet fremmedspråk enn engelsk i ungdomsskolen, må du ha 5 uketimer fremmedspråk på vg3. Det medfører at du kun kan velge 10 uketimer programfag på vg3. Dersom du har valgt å ta privatisteksamen i morsmålet ditt i stedet for å følge undervisning i fremmedspråk, kan du velge 15 uketimer programfag på vg3, selv om du ikke hadde annet fremmedspråk enn engelsk i ungdomsskolen.

**Matematikk

Alle elever på studiespesialisering må ha matematikk i 2. klasse. Du kan velge mellom fellesfaget matematikk 2P (3 uketimer), programfaget matematikk R1 (matematikk for realfag, 5 uketimer) eller matematikk S1 (matematikk for samfunnsfag, 5 uketimer). Matematikk R1+R2 eller S1+S2 gir fordypning både innenfor programområde realfag og programområde språk, samfunnsfag og økonomi. **Noen studier ved universitet og høyskoler stiller spesielle krav til matematikk. Sjekk dette på studieoversikten til Samordna opptak.**

MULIGE RETNINGSVALG MED FORDYPNING I REALFAG

Miljø og bærekraftig utvikling

Mulige fagkombinasjoner:

Nr.	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Biologi 1	Kjemi 1	Geofag 1	R1/S1	
	3*	Biologi 2	Geofag 2	Kjemi 2	R2/S2	
2	2	Biologi 1	Samfunnsgeografi	Geofag 1	R1/S1	
	3	Biologi 2	Geofag 2		R2/S2	
3	2	Biologi 1	Samfunnsgeografi	Fysikk 1	R1	
	3	Biologi 2	Fysikk 2		R2	
4	2	Biologi 1	Kjemi 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Biologi 2	Fysikk 2	Kjemi 2	R2/S2**	

* Du skal velge tre fag på vg3

** Dersom du velger fysikk, bør du velge R-matematikk.

Verden står i dag overfor mange utfordringer knyttet til miljø og klima. Mat og rent vann er ikke en selvfølge for alle, det er høye utslipp av CO₂ og andre klimagasser og et økende energibehov, områder rammes av flommer, skred og stormer, plast og miljøgifter finnes i mange økosystemer og mange arter på jorda trues av utrydning.

Vil du være en som utvikler løsninger for en bærekraftig framtid?

På Heimdal videregående skole ønsker vi å gjøre elevene våre i stand til å se hvorfor disse problemene oppstår, og hvordan vi kan jobbe for å løse problemene. For å kunne bidra til det kreves det kompetanse i fag som kjemi, biologi, geofag, fysikk og matematikk.

Eksempler på videre studier:

Energi og miljø, fornybar energi, meteorologi, ingeniør, biologi, kjemi, geologi, geologi og geofag, lektor, vann- og miljøteknikk, byplanlegging, bærekraft, innovasjon.

Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Teknologi og forskning

Mulige fagkombinasjoner:

Nr.	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Biologi 1	Kjemi 1	Geofag 1	R1/S1	
	3*	Biologi 2	Geofag 2	Kjemi 2	R2/S2	
2	2	Biologi 1	Kjemi 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Biologi 2	Fysikk 2 /Geofag 2	Kjemi 2	R2/S2**	
3	2	Teknologi og forskn.lære 1	Kjemi 1	Geofag 1	R1/S1	
	3*	Teknologi og forskn.lære 2	Geofag 2	Kjemi 2	R2/S2	
4	2	Teknologi og forskn.lære 1	Kjemi 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Teknologi og forskn.lære 2	Fysikk 2	Kjemi 2	R2/S2**	

*Du skal velge tre fag på vg3

** Dersom du velger fysikk, bør du velge R-matematikk.

Ønsker du å forstå mer av det som omgir deg? En sprayboks, et vannklosett, en touch-skjerm eller en Tesla - det moderne samfunnet vi lever i ville vært utenkelig uten kunnskaper innenfor matematikk, fysikk, kjemi og teknologi.

I realfagene lærer vi grunnleggende prinsipper om hvordan naturen er bygd opp. Vi lærer hvordan nye teknologiske fremskritt gjennom historien alltid har blitt drevet frem av mer kunnskap innenfor realfagene. Matematikk er her et viktig redskap for å beskrive hvordan ting henger sammen.

På Heimdal videregående tilbyr vi realfag som kan gi deg grunnleggende forståelse og ferdigheter for å undersøke, tolke og forstå og som kan være et grunnlag for å jobbe med produkter og løsninger innen framtidens teknologier.

Eksempler på videre studier:

Ingeniør/sivilingeniør, nanoteknologi, bioteknologi, biomedisin, medisin, tannlege, lektor, økonomi, farmasi, arkitekt og mange andre. Dette er tradisjonelle studieretninger for dem som har valgt realfag på videregående skole.

Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Innovasjon og forskning

Mulige fagkombinasjoner:

Nr.	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Teknologi og forskn.lære 1	Entreprenørskap og bedr.utv. 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Teknologi og forskn.lære 2	Fysikk 2	Entreprenørskap og bedr.utv. 2	R2/S2**	
2	2	Teknologi og forskn.lære 1	Kjemi 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Teknologi og forskn.lære 2	Fysikk 2	Kjemi 2	R2/S2**	
3	2	Biologi 1	Entreprenørskap og bedr.utv. 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Biologi 2	Fysikk 2	Entreprenørskap og bedr.utv. 2	R2/S2**	
4	2	Biologi 1	Kjemi 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Biologi 2	Fysikk 2	Kjemi 2	R2/S2**	

*Du skal velge tre fag på vg3

** Dersom du velger fysikk, bør du velge R-matematikk.

Er du den som vil skape fremtida for andre ved å tilby en ny tjeneste alle vil bruke? Den neste klimavennlige bilen? Den nye måten å dyrke maten vi spiser? Designe et nytt materiale?

Norge trenger unge som tør å satse og tenke nytt innenfor realfag og teknologi.

Heimdal videregående gir deg alle de grunnleggende verktøyene du trenger for å utvikle idéene dine og gjøre dem til virkelighet.

Eksempler på videre studier:

Ingeniør/Sivilingeniør, industriell økonomi og teknologiledelse, energi og miljø, teknisk design, nanoteknologi, bioteknologi, matteknologi, økonomi, farmasi, arkitekt.

Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Natur og menneske

Mulige fagkombinasjoner:

Nr.	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Biologi 1	Kjemi 1	Fysikk 1	R1/S1**	
	3*	Biologi 2	Fysikk 2	Kjemi 2	R2/S2**	
2	2	Biologi 1	Kjemi 1	Psykologi 1	R1/S1	
	3*	Biologi 2	Psykologi 2	Kjemi 2	R2/S2	

*Du skal velge tre fag på vg3

** Dersom du velger fysikk, bør du velge R-matematikk.

Er du en som synes naturen og mennesker er fasinerende? Har du undret deg over hva som finnes i små celler eller hva det er som gjør at livet på jorda utvikler seg? Vil du gjerne vite mer om hvordan menneskekroppen eller andre levende organismer fungerer? Er det noen likheter mellom en torsk og mennesker?

I dagens samfunn er det stort fokus på bærekraft, helse og livskvalitet og i framtida vil det være behov for folk med en tverrfaglig kompetanse som har forståelse både for natur og mennesker.

Heimdal videregående tilbyr kombinasjonen av biologi, kjemi, psykologi og matematikk som vil gi deg et godt grunnlag for videre studier enten du ønsker en helsefaglig retning eller du vil jobbe med dyr, planter eller naturforvaltning.

Eksempler på videre studier:

Bevegelsesvitenskap, audiologi, medisin, sykepleie, veterinær, fysioterapi, matteknologi, næringsmiddelkjemi, bioingeniør, bioteknologi, biologi, kjemi. Du har også mulighet til å fortsette på spesifikke masterprogram som f.eks. nevrovitenskap.

Søk mer informasjon om studiene [her](#)

MULIGE RETNINGSVALG MED FORDYPNING I SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI

Menneske og samfunn

Mulige fagkombinasjoner:

Nr	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Rettslære 1	Sosiologi og sosial-antropologi	Psykologi 1	R1/S1/2P	
	3*	Rettslære 2	Psykologi 2	Sosial-kunnskap	R2/S2	
2	2	Rettslære 1	Sosiologi og sosial-antropologi	Medie- og inform.-kunnskap 1	R1/S1/2P	
	3*	Rettslære 2	Medie- og inform.-kunnskap 2	Sosial-kunnskap	R2/S2	
3	2	Biologi 1	Sosiologi og sosial-antropologi	Psykologi 1	R1/S1	
	3*	Biologi 2	Psykologi 2	Sosial-kunnskap	R2/S2	
4	2	Biologi 1	Sosiologi og sosial-antropologi	Medie- og inform.-kunnskap 1	R1/S1	
	3*	Biologi 2	Medie- og inform.-kunnskap 2	Sosial-kunnskap	R2/S2	

*Du skal velge tre fag på vg3

Dagens og fremtidens arbeidsmarked vil alltid ha behov for kunnskap om mennesker og mellommenneskelig kompetanse. På Heimdal videregående skole tilbyr vi fag som er aktuelle for alle jobber som involverer kontakt med andre mennesker og hvor det er nyttig å kunne se mennesker, situasjoner og samfunnet fra ulike perspektiv. Kanskje er det spesielt relevant i yrker hvor det er behov for å forstå at mennesker fra ulike kulturer og ulike bakgrunner kan ha forskjellige måter å forstå verden, samfunnet og hverandre på. Sosiologer og psykologer jobber med ideelle organisasjoner, offentlige tjenester, helse og sosialtjenester, undervisning, kommunikasjon og media, ledelse og personal.

Eksempler på videre studier:

Psykologi, personalledelse, administrasjon og ledelse, markedsføring, filmvitenskap, religionsvitenskap, pedagogikk- og lærerstudier, lektorutdanning, barnevern, sosiologi, ungdomssosiologi, sosialantropologi, kjønnsstudier, markedsføring, sykepleie, vernepleie, fysioterapi, kriminologi, praktisk teologi, politiutdanning, historie
Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Demokrati og medvirkning

Mulige fagkombinasjoner:

Nr.	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Rettslære 1	Samfunns-geografi	Medie- og inform.-kunnskap 1	R1/S1/2P	
	3*	Rettslære 2	Medie- og inform.-kunnskap 2	Politikk og menneskerettigheter	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III
2	2	Engelsk 1	Samfunns-geografi	Medie- og inform.-kunnskap 1	R1/S1/2P	
	3*	Engelsk 2	Medie- og inform.-kunnskap 2	Politikk og menneskerettigheter	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III

*Du skal velge tre fag på vg3.

Verden vi lever i står i stadig større grad overfor utfordringer vi må løse sammen på et globalt nivå på tvers av verdensdeler og nasjoner. På Heimdal videregående skole ønsker vi å gjøre elevene våre i stand til å se hvorfor disse utfordringene oppstår og hvordan vi kan løse dem. Klimaspørsmålet og utfordringene til demokratiet i den digitale tidsalderen er konkrete eksempler som det kreves kompetanse i politikk, lov og rett for å løse. Samfunnsvitere jobber blant annet med ideelle organisasjoner, offentlige tjenester, strategi og ledelse, innovasjon og utvikling, salg og markedsføring, og kommunikasjon.

Eksempler på videre studier:

Statsvitenskap, europastudier, rettsvitenskap(jus), ledelse, administrasjon, eiendomsmegling, kulturminneforvaltning, samfunnsplanlegging, bærekraft, samfunnsøkonomi, utviklingsstudier, samfunnsfag, offentlig administrasjon og ledelse, internasjonale studier, pedagogikk og lærerstudier, lektorutdanning.

Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Innovasjon og internasjonalisering

Mulige fagkombinasjoner:

Nr.	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Teknologi og forskn.lære 1	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	Reiseliv og språk 1	R1/S1/2P	
	3*	Teknologi og forskn.lære 2	Reiseliv og språk 2	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2	R2/S2	Tysk nivå III** Spansk nivå III**
2	2	Rettslære 1	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	Reiseliv og språk 1	R1/S1/2P	
	3*	Rettslære 2	Reiseliv og språk 2	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III
3	2	Engelsk 1	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	Reiseliv og språk 1	R1/S1/2P	
	3*	Engelsk 2	Reiseliv og språk 2	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III

*Du skal velge tre fag på vg3.

** Dersom du ønsker at tysk nivå III eller spansk nivå III skal være fordypningsfag, må du velge tre fag fra programområde SSA på vg3.

Hva skal vi leve av etter oljen? Dette spørsmålet har vi stilt i Norge i flere tiår allerede, og spørsmålet blir bare mer og mer aktuelt for hver dag som går. På Heimdal videregående skole vil vi utdanne selvstendige unge voksne som har kompetansen og selvtilliten som skal til for å tørre å satse på det de brenner for og det de tror på. Vi tilbyr derfor faget entreprenørskap hvor elevene får prøve å starte sin egen ungdomsbedrift, og jobbe direkte inn mot bedrifter i næringslivet. Ved å kombinere entreprenørskap med rettslære og engelsk får man en grunnleggende kompetanse til å tolke og bruke norsk og internasjonal lov og rett og et godt språklig grunnlag for å kunne henvende seg til det internasjonale markedet. Men faget kan også med hell kombineres med de aller fleste samfunnsfaglige og språklige fagene vi tilbyr på skolen.

Eksempler på videre studier:

Engelsk, språkvitenskap, litteraturvitenskap, økonomi, markedsføring, innovasjon, teknologi, administrasjon og ledelse, europastudier, rettsvitenskap (Jus), forretningsjus, eiendomsmedling, entreprenørskap, internasjonal kommunikasjon, markedsføring.
Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Globalisering og kultur

Mulige fagkombinasjoner:

Nr	Årstrinn	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
1	2	Engelsk 1	Samfunns-geografi	Reiseliv og språk 1	R1/S1/2P	
	3*	Engelsk 2	Reiseliv og språk 2	Politikk og menneskerettigheter	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III
2	2	Engelsk 1	Sosiologi og sosial-antropologi	Reiseliv og språk 1	R1/S1/2P	
	3*	Engelsk 2	Reiseliv og språk 2	Politikk og menneskerettigheter	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III
3	2	Engelsk 1	Samfunns-geografi	Medie- og informasjonskunnskap 1	R1/S1/2P	
	3*	Engelsk 2	Medie- og informasjonskunnskap 2	Politikk og menneskerettigheter	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III
4	2	Engelsk 1	Sosiologi og sosial-antropologi	Medie- og informasjonskunnskap 1	R1/S1/2P	
	3*	Engelsk 2	Medie- og informasjonskunnskap 2	Politikk og menneskerettigheter	R2/S2	Tysk nivå III Spansk nivå III

*Du skal velge tre fag på vg3

Globaliseringen som stadig gjør verden til et mindre sted der vi kan reise og kommunisere på tvers av alle landegrenser og kontinenter, skaper et verdensomspennende arbeidsmarked. I et samfunn der vi kanskje skal forbruke mindre er opplevelsesindustrien i vekst, og i et arbeidsmarked hvor flere jobber befinner seg i kunnskapssektoren kan vi i stadig større grad jobbe hvor vi vil i verden. På Heimdal videregående ønsker vi å utdanne elever som har kompetanse og selvtillit til å strekke seg utover landets grenser og vi tilbyr derfor mange fag med et internasjonalt perspektiv.

Eksempler på videre studier:

Engelsk, spansk, tysk, språkvitenskap, litteraturvitenskap, internasjonal kommunikasjon, europastudier, medievitenskap, statsvitenskap, reiseliv, turisme, reiselivsledelse, natur- og opplevelsesbasert reiseliv, sosialantropologi

Søk mer informasjon om studiene [her](#)

Programfag i utdanning studiespesialisering som tilbys ved Heimdal videregående skole:

Alle programfag undervises fem timer a 45 min. pr. uke.

Programområde	Vg2	Vg3
	Programfag	Programfag
<i>Realfag</i>	Biologi 1	Biologi 2**
	Fysikk 1	Fysikk 2
	Geofag 1	Geofag 2**
	Kjemi 1	Kjemi 2
	Matematikk R1	Matematikk R2***
	Matematikk S1	Matematikk S2***
	Teknologi og forskningslære 1	Teknologi og forskningslære 2**
<i>Språk, samfunnsfag og økonomi</i>	Engelsk 1	Engelsk 2
	Psykologi 1	Psykologi 2**
	Reiseliv og språk 1	Reiseliv og språk 2
	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2**
	Sosiologi og sosial-antropologi*	Sosialkunnskap*
	Samfunnsgeografi*	Politikk og menneskerettigheter*
	Rettslære 1	Rettslære 2**
	Medie- og informasjonskunnskap 1	Medie- og informasjonskunnskap 2
	For deg som har fremmedspråk II som fellesfag på vg2	Fremmedspråk nivå III (nettskoletilbud i fransk, spansk og tysk) I tillegg må du ha ett valgfritt programfag fra område språk, samfunnsfag og økonomi for å få en fordypning

* En kombinasjon av to av disse fire programfagene gir en fordypning. Fagene er uavhengige av hverandre og kan leses i vilkårlig rekkefølge eller samtidig.

** Fagene bygger ikke på hverandre og kan leses uavhengig av hverandre og i vilkårlig rekkefølge.

*** Matematikk R1+R2 eller S1+S2 gir også fordypning innenfor programområde språk, samfunnsfag og økonomi.

Programfag innenfor programområdet realfag

NB! Læreplanene for programfagene i realfag er under revisjon. Det kan bli endringer som medfører at opplysningene om det enkelte fag i denne katalogen, ikke vil være i samsvar med de nye læreplanene.

Biologi

Du kan ta fagene uavhengig av hverandre. Det vil si at du kan ta biologi 2 uten å ha tatt biologi 1 først.

Biologi 1

Har du noen gang lurt på hvordan vann kommer seg opp i 100 meter høye trær? Eller hvordan frosk kan leve i både vann og på land i løpet av livet? Er virus levende? Har du tenkt på hva som skjer i kroppen når du spiser sukker? Kanskje har du lurt på hvordan immunforsvaret vårt fungerer? Biologi er læren om den levende naturen og dens organismer. Her får du svar på mange spørsmål om samspill i naturen og hvordan kroppen vår fungerer.

Biologi gir deg et godt grunnlag for videre studier som lege, tannlege, fysioterapeut, sykepleier, bioingeniør, forsker og biolog.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig-praktisk eksamen.

Biologi 2

Biologi er et fagområde som stadig er i utvikling og som dukker opp i dagsaktuelle saker i nyhetsbildet. Utbrudd av sykdommer, DNA i kriminalsaker, arv vs. miljø og klimakrisen – bare for å nevne noen. I biologi tar vi et dypdykk inn i fotosyntesen, celleåndingen, DNA, arv og evolusjon. Her kan du lære om de nyeste DNA teknikkene, hvorfor det nesten bare finnes gutter med fargeblindhet, hvordan livet på jorda oppstod og ikke minst hvordan planter klarer å lage sukker av sollys.

Biologi gir deg et godt grunnlag for videre studier som lege, tannlege, fysioterapeut, sykepleier, bioingeniør, forsker og biolog.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen i biologi 2.

Fysikk

Fysikk 2 bygger på fysikk 1. Du må lese fysikk 1 før du kan velge fysikk 2.

I fysikken forsøker vi å forstå hvordan verden rundt oss fungerer, alt fra de elementære partiklene til stjernene og galaksene i verdensrommet. Fysikken er det mest grunnleggende av naturfagene. Det handler om hverdagen vår, har gitt oss praktiske oppfinnelser som datamaskiner og lasere, samtidig som det handler om de virkelig store spørsmålene: Hva skjer når sola vår slukner? Hva er alt laget av? Hvordan oppstod universet?

Fysikere er gode til å tenke analytisk og løse problemer. Derfor er det et stort spenn i yrkesmulighetene. Det jobber fysikere i høyteknologisk industri, på universitetene, innen medisin og også innen konsulent- og finansvirksomhet.

Du bør ha matematikk 1T på vg1 for å velge fysikk 1.

Fysikk 1

I fysikk 1 skal du lære å beskrive bølger, hva er varme, hvordan lyset kan skapes av atomer, hvordan vi kan lære alt vi vet om himmellegemer og hvordan vi kan finne ut hvor høyt en ball kan komme når vi kaster den rett opp. I fysikk 1 forenkler vi mye av virkeligheten for å fokusere på prinsippene rundt det vi kan observere. Matematikk er et viktig verktøy i fysikken, og det er naturlig å kombinere det med matematikk R1-faget.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig-praktisk eksamen.

Fysikk 2

I fysikk 2 skal du lære alt om bevegelse, hvordan den kan beskrives, hvordan vi kan forutsi hvor langt et kast blir, eller om en lekebil klarer å kjøre en hel loop. Du skal også lære om magnetisme, hvordan strøm lages og du får en smakebit på de to store revolusjonene innen moderne fysikk, relativitetsteoriene og kvantemekanikk.

I fysikk 2 er matematikk et svært viktig verktøy, og du får bruke i praksis mye av de matematiske begrepene du lærer i matematikk R1 og R2.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Geofag

Du kan ta fagene uavhengig av hverandre. Det vil si at du kan ta geofag 2 uten å ha tatt geofag 1 først.

Geofag 1 og Geofag 2

Flom, snøskred, orkan, tornado, jordskjelv, ekstremnedbør, hetebølger, vulkanutbrudd og tyfoner. I løpet av et år blir mange mennesker både i Norge og verden rammet av små og store naturkatastrofer. Hvorfor er det mer regn i Bergen enn på Hamar, og kan det bli enda våtere? Hvordan blir været i morgen? Lurer du på hvorfor de kraftigste stormene ofte treffer Filippinene? Visste du at det er over 40 typer metaller i en mobiltelefon – alle hentet fra stein! Naturressurser som luft, jord, berggrunn og vann spiller en stor økonomisk rolle både lokalt i Norge og globalt og kunnskap om hvordan vi skal finne, bruke og ta vare på disse ressursene vil være viktig i framtida. Norge har en sentral rolle som bidragsyter innen geofaglig forskning og gjennom faget vil dere få innblikk i metoder som brukes. Hvis du er nysgjerrig på å lære mer om disse temaene, så kan geofag være noe for deg! I timene jobber vi mye med små prosjekter, ofte med utgangspunkt i hendelser rundt omkring i verden eller med ting vi observerer på turer i nærområdet.

Med geofag har du et godt grunnlag for videre studier i mange ulike retninger hvor du i din framtidige jobb kan løse samfunnsutfordringer innen klima, miljø, energi, ressurser eller geofarer. Uavhengig av om du velger å studere videre innen dette feltet, så vil faget gi deg en innsikt som bidrar til at du kan forstå og følge diskusjoner om bærekraftig utvikling.

På Heimdal kjører vi fagene geofag 1 og geofag 2 annethvert år. De to fagene kan tas uavhengig av hverandre, så det går helt fint å ha geofag 2 før geofag 1. Til sammen vil de to fagene gi full fordykning i geofag.

Eksamen og vurdering

Geofag 1: Du kan bli trukket ut til muntlig-praktisk eksamen.

Geofag 2: Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Kjemi

Kjemi 1 og kjemi 2 bygger på hverandre. Du må lese kjemi 1 før du kan ta kjemi 2.

Kjemi 1

Hvorfor reagerer noen stoffer eksplosivt? Hvorfor utvider vann seg når det fryser til is? Visste du at pH i blodet ditt hele tiden må være rundt 7,4? Dette er noen av spørsmålene som besvares dersom du velger kjemi som fag på videregående. Kjemi er et fag hvor du får en forståelse for naturvitenskaplige fenomener fra hverdagen, hvordan ulike stoffer er bygd opp, deres egenskaper og reaksjoner. Kjemi er viktig innenfor de aller fleste områder, både produktutvikling, medisin, bioteknologi, farmasi, energi og miljø. Kjemi vil gi deg kunnskap som kommer til å være nyttig, uavhengig av utdanning og yrke du skulle velge i framtiden.

I kjemi jobber du etter den naturvitenskaplige metoden, hvor du formulerer egne hypoteser og tester disse gjennom observasjoner og eksperimenter. Ved å arbeide på denne måten får du ny kunnskap ved å knytte teorien opp mot de praktiske forsøkene, noe som gir stor motivasjon for læring.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig-praktisk eksamen.

Kjemi 2

Hvordan kan vi framstille metaller som brukes industrielt? Hvordan avsløre at idrettsutøvere doper seg? Hva ligger bak teknologien til el-biler? Dette er tre av veldig mange spørsmål som besvares dersom du velger kjemi 2 som fag på videregående. Kjemi er et fag hvor du får en forståelse for naturvitenskaplige fenomener fra hverdagen, hvordan ulike stoffer er bygd opp, deres egenskaper og reaksjoner. Kjemi er viktig innenfor de aller fleste områder, både innenfor produktutvikling, medisin, bioteknologi, farmasi, energi og miljø. Kjemi vil gi deg kunnskap som kommer til å være nyttig, uavhengig av utdanning og yrke du skulle velge i framtiden.

I kjemi jobber du etter den naturvitenskaplige metoden, hvor du formulerer egne hypoteser og tester disse gjennom observasjoner og eksperimenter. Ved å arbeide på denne måten får du ny kunnskap ved å knytte teorien opp mot de praktiske forsøkene, noe som gir stor motivasjon for læring.

Eksamen og vurdering

Kjemi 2 bygger på kjemi 1. Du får 0,5 realfagspoeng for dette faget. Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Matematikk

Det er to varianter av matematikk; matematikk R og matematikk S. Matematikk R2 og S2 bygger på R1 og S1. Du må lese nivå 1 før du kan velge nivå 2. Du kan ikke ha en kombinasjon av matematikk R og S på vitnemålet ditt.

Matematikk R1

Hvilke matematiske funksjoner kan illustrere et influensautbrudd, kaninbestanden på en øde øy, eller antall medelever som følger deg på Insta? Ingen kan dette bedre enn uttrykk med logaritmer og euler-tallet, og vi tar i bruk både den briggske logaritmen $\log$ og den naturlige logaritmen $\ln$. Hvor sannsynlig er det egentlig at du får til «Bottle Flip» ti ganger på ti forsøk? Sannsynlighetskalkulatoren for binomiske forsøk kan gi deg svaret.

Ønsker du å forstå bedre hvordan verden er satt sammen bør du velge R1 fordi «naturens lover er skrevet i matematikkens språk», (Galileo Galilei).

Du angrer aldri på en treningsøkt, ei heller på kurs i matematikk! Og visste du at matematikken vi jobber med virker på hjernen vår på samme måte som styrketrening virker på musklene våre? Hjernen vår blir sterkere (smartere) fordi den abstrakte tenkingen gjør at det dannes flere neuroner (forbindelser mellom hjernecellene). Vær smart og velg R1, få gratis hjernetrim med på kjøpet og bli enda smartere.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Matematikk R2

Glem x- og y-aksen, nå er det z-aksen som gjelder! Med vektorregning og integral kan vi nå finne ut det utroligste om 3-dimensjonale legemer i koordinatsystemet. Å derivere er én ting, men her lærer vi også å antiderivere (integrere) og å kombinere begge deler i differensiallikninger. Og med differensiallikninger kan vi regne på hvordan temperaturen synker i ei termosflaske, hvordan antall mus i et område endrer seg og det meste ellers innenfor natur, teknologi eller økonomi. Et annet eksempel på matematikk fra R2 som har stor praktisk anvendelse innenfor teknologiske fag er trigonometri. Alle periodiske funksjoner kan representeres med summer av sinuser og cosinuser og det er grunnlaget for blant annet signalbehandlingen i for eksempel mobilkommunikasjon.

Velg R2 og få et meget godt matematisk grunnlag for mange interessante og fremtidsrettede studier og yrker innenfor realfag, teknologi og datateknikk.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Matematikk S1

I S1 lærer man først en del grunnleggende ferdigheter innenfor algebra, ligninger og funksjoner. Deretter brukes denne teorien i praktiske oppgaver, spesielt modeller og funksjoner hentet fra økonomi og samfunnsfag. Kurset avsluttes med noe sannsynlighetsregning. S1 passer for deg som klarte deg godt gjennom 1P, og ønsker å prøve deg på matematikk på et litt høyere nivå. S1 passer også for deg som har tatt 1T, men som fortsatt trenger litt repetisjon av det du lærte der.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Matematikk S2

S2 bygger videre på S1. Vi jobber mye med funksjoner, både med teoretisk og praktisk vinkling. Økonomiske modeller er sentrale i faget. I tillegg lærer du om rekker, som blant annet brukes for å beregne sparing og lån. Kurset avsluttes med grunnleggende innføring i hypotesetesting. Dette er svært nyttig kunnskap om hvordan man trekker slutninger fra ulike undersøkelser.

Kombinasjonen av S1 og S2 (eller R1) er matematikkkravet som stilles for å komme inn på mange høyere studier.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Teknologi og forskningslære 1 og 2

Vår skole tilbyr Teknologi og forskningslære som 5-timers programfag både på Vg2 (ToF1) og på Vg3 (ToF2). Dette er et spennende fag for elever som er interessert i realfag og kan med fordel tas i kombinasjon med fysikk, biologi, kjemi eller entreprenørskap.

Teknologi og forskningslære 1

ToF1 benyttes de andre realfagene i praktiske prosjekter, som planlegging og bygging av konstruksjoner, bruk av sensorer til å samle data og utprøving av teknologisk innretning, som kan være alt fra en datamaskin til vaskemaskin eller fly eller vindturbin. I faget vektlegges praktiske læringssituasjoner, og elevene får god erfaring med prosjektarbeid.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig-praktisk eksamen.

Teknologi og forskningslære 2

I ToF2 blir elevene bedre kjent med en forskers hverdag ved å samle og analysere data og publisere resultater fra egne forskningsprosjekt. Elevene skal også studere hvilke faktorer som kan påvirke forskning og utvikling av teknologi.

ToF2 bygger videre på ToF1, så selv om det ikke er et absolutt krav, anbefales det sterkt å gjennomføre ToF1 før man velger ToF2. Eleven får en standpunktkarakter i hvert av fagene.

Eksamensformen er ikke avklart da teksten ble skrevet, men har i tidligere år vært muntlig-praktisk for ToF1 og skriftlig for ToF2.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Programfag innenfor programområde språk, samfunnsfag og økonomi

NB! Læreplanene for programfagene i språk, samfunnsfag og økonomi er under revisjon. Det kan bli endringer som medfører at opplysningene om det enkelte fag i denne katalogen, ikke vil være i samsvar med de nye læreplanene.

Engelsk

Programfagene i engelsk er internasjonal engelsk og samfunnsfaglig engelsk. Samfunnsfaglig engelsk bygger på internasjonal engelsk. Det betyr at du må ha lest internasjonal engelsk for å kunne velge samfunnsfaglig engelsk. Noen studiesteder i utlandet krever at du har lest internasjonal engelsk for å bli inntatt.

Engelsk 1

Uansett hva man skal senere i livet vil det være viktig å ha gode engelskkunnskaper. Selv om du skal studere i Norge må du forvente at minst én av lærebøkene er skrevet på ganske komplisert engelsk. I dette faget går man videre fra det obligatoriske faget i Vg1, og får anledning til å fordype seg både i litteratur og samfunnsfaglige emner. Du vil bli flinkere til å skrive, snakke og forstå engelsk.

Grunnen til at faget har ordet «internasjonal» i seg er at man oppfordres til å vende blikket utover: for å bli kjent med muligheter for jobb og utdanning i utlandet, flerkulturelle samfunn og globale utfordringer. Eksempler på slike utfordringer kan være fattigdom, menneskehandel, helse og global oppvarming. Du får gjerne selv mulighet til å velge noe å fordype deg i.

Media har fått en annen rolle enn før, ikke minst på grunn av sosiale media og falske nyheter. Her får du blant annet lære mer om medias posisjon i engelsktalende land, og hvordan man kan gjenkjenne falske nyheter.

Internasjonal engelsk er et fag som også tar for seg kulturforskjeller. Hvorfor kan man i noen land ikke bruke venstre hånd til hva man vil, og hvorfor synes utenlandske bedriftsledere at det kan være vanskelig å tilpasse seg norsk arbeidskultur? Du skal også analysere et lengre litterært verk, her velger du selv en roman du kan fordype seg i. Film en del av faget, og da ser vi for eksempel filmer som tar for seg kulturforskjeller, media, internasjonale utfordringer eller adaptasjoner av romaner.

Eksamen og vurdering

Du får både skriftlig og muntlig standpunktkarakter. Du kan bli trukket ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen.

Engelsk 2

Hvorfor ble Donald Trump valgt til lederen av verdens mektigste land, selv når han ikke fikk flest stemmer? Hvilken plass skal Storbritannia ha i Europa eller i verden for øvrig? I samfunnsfaglig engelsk lærer du mye spennende om historie og politikk i Storbritannia og USA. Omtrent hver uke dukker det opp noe i nyhetene som er aktuelt for akkurat dette faget. For å forstå disse nyhetene er det viktig å ha kunnskap om historiske og politiske forhold, og det er nettopp dette man lærer om her.

Du får en grundig innføring i de politiske systemene i Storbritannia og USA, og vil også lære om likheter og ulikheter mellom disse. Du vil oppdage at politikk er mye mer enn tall og kjedelige folk i dress, og kanskje du også forstår hvorfor folk tar de valgene de gjør. I tillegg er pågående konflikter rundt i verden og aktuelle debatttema en del av faget.

Film kan lære oss mye, enten det er som satire over amerikansk valgkamp, historiske drama eller britisk sosialrealisme, og du vil få mulighet til å se noe av dette i timene. Som i internasjonal engelsk skal du lese og analysere en roman.

Eksamen og vurdering

Du får både skriftlig og muntlig standpunktkarakter. Du kan bli trukket ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen.

Entreprenørskap og bedriftsutvikling

Du kan ta fagene uavhengig av hverandre. Det vil si at du kan ta entreprenørskap 2 uten å ha tatt entreprenørskap 1 først.

Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1 og 2

Er du en type som har mange idéer og liker du å skape noe nytt, eller lurer på hva du skal studere videre og hvilket yrke du skal satse på? Kanskje du synes markedsføring og økonomi er spennende, og lurer på om det er muligheter for at disse fagene kan brukes for å skape en bærekraftig utvikling? Da er entreprenørskap et riktig valg for deg.

Entreprenørskap og bedriftsutvikling skal øke kompetansen om hvordan en bedrift etableres, drives og utvikles. Faget skal øke forståelsen for etiske og miljømessige konsekvenser ved næringsvirksomhet. Opplæringen tar for seg ulike fagområder som ledelse, økonomi, markedsføring, salg og personalpolitikk. Faget skal gi innsikt i innovasjon og hva dette betyr for bedriftsutvikling og verdiskapning.

Her får du mulighet til å utvikle dine evner til å samarbeide med andre og bygge nettverk som du kan dra nytte av senere i utdanning eller jobb.

Dette faget vil stimulere til nysgjerrighet, kreativitet og evne til initiativ, refleksjon og helhetlig tenkning.

Elever med disse fagene er attraktive kandidater i framtidens jobbmarked.

Eksamen og vurdering

I entreprenørskap 1 kan du bli trukket ut til muntlig-praktisk eksamen.

I entreprenørskap 2 kan du bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Fremmedspråk nivå III i nettskolen

Ønsker du å fortsette med fremmedspråk etter du er ferdig med nivå II i 2. klasse, har du muligheten til å gjøre dette som elev ved nettskolen i Trøndelag. Du kan velge mellom spansk og tysk. Det er mange fordeler med å velge språk nivå III via nettskolen:

- Du har stor fleksibilitet når det gjelder når og hvor du vil gjøre arbeidet
- Du får tett oppfølging av språklæreren ved hjelp av en ukentlig Skype-samtale
- Du vil bli atskillig flinkere til å snakke og skrive språket.

Undervisningen ved nettskolen er i hovedsak **nettbasert**. Det vil si at oppgavene du skal gjøre, blir lagt ut på Canvas. Oppgavene kan for eksempel bestå av undervisningsvideoer, tekster og videoer med spørsmål og Canvastester. I tillegg til dette, vil du møte lærer og medelever på 1-2 samlinger i løpet av året.

I den ukentlige samtalen du har med nettlæreren, vil du få trent muntlige ferdigheter. Ukens oppgaver vil også bli gjennomgått, slik at læreren får sjekket at du har fått med deg det viktigste innenfor temaet. Dette betyr at undervisningen blir tilpasset deg: Du vil få en større grad av individuell oppfølging enn om du hadde vært i et klasserom med mange andre elever.

Tema for språk nivå III kan være: Politikk og aktuelle samfunnsspørsmål i språkområdet, fremtid og teknologi, litteratur, kultur, musikk og et dypdykk i språkområdets historie. Du vil også få mer trening i å skrive tekster. Det vil bli grammatikkundervisning etter behov.

Eksamen og vurdering

Du får både muntlig og skriftlig standpunktkarakter i faget.

Du kan bli trukket ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen.

Medie- og informasjonskunnskap

Medie- og informasjonskunnskap 2 bygger på medie- og informasjonskunnskap 1. Det vil si at du må ta medie- og informasjonskunnskap 1 før du tar medie- og informasjonskunnskap 2.

Medie- og informasjonskunnskap 1 og 2

Er du opptatt av hva som skjer i verden og følger med på nyheter og sosiale media? I faget medie- og informasjonskunnskap lærer du om medias rolle og informasjonssamfunnet før og nå.

I dette faget ser vi på medias rolle i et historisk perspektiv og på hvilken rolle media har i dag nasjonalt og internasjonalt. Faget gir deg kunnskap om forholdet mellom media og samfunnet og kommer inn på tema som demokrati og ytringsfrihet. Makt og medias rolle tas opp og analyseres med et kritisk blikk.

Du får lære deg ferdigheter og prøve deg fram med å produsere medieinnhold selv. Innhold kan være tekst, lyd eller bilde og kombinasjoner av disse. Faget skal la deg få uttrykke dine egne meninger og sette deg i stand til å delta aktivt i samfunnsdebatten. Medie- og informasjonskunnskap er et godt grunnlag for en rekke videre studier innenfor media og samfunnsfag og faget vil være relevant for en lang rekke yrker.

Eksamen og vurdering

I medie- og informasjonskunnskap 1 kan du bli trukket ut til muntlig eksamen. I medie- og informasjonskunnskap 2 kan du bli trukket ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Politikk, individ og samfunn

Politikk, individ og samfunn består av fagene samfunnsgeografi, sosiologi og sosialantropologi, politikk og menneskerettigheter samt sosialkunnskap. Fagene kan leses uavhengig av hverandre. Ved å lese to fag i denne faggruppen får du en fordypning.

Er du interessert i verden, samfunnet og mennesker? Er du opptatt av samfunnets utfordringer? Synes du det er spennende med andre kulturer? Lurer du på hvorfor det er forskjell på fattig og rik? Er du opptatt av menneskerettigheter, internasjonale konflikter og demokrati? Da er de fire programfagene **samfunnsgeografi, sosiologi og sosialantropologi, politikk og menneskerettigheter samt sosialkunnskap** noe for deg.

Samfunnsgeografi

Samfunnsgeografi er faget som studerer mennesker og den jorden vi bor på i en sammenheng. I samfunnsgeografi vil du lære mer om befolkning og bosetning i Norge og i verden, hvordan byer kan utvikles og endres i form og funksjon for å bli moderne og effektive, og om hva stedet du kommer fra har å si for identiteten din. Geografer lager og bruker spennende kart som kan gi oss ny kunnskap eller presentere interessante fakta på en enkel måte. Utviklingsgeografi er også et sentralt tema innenfor faget, og her ser man på bærekraftig utvikling og miljø i sammenheng med levestandard i verden.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig eksamen.

Sosiologi og sosialantropologi

Sosiologi er studiet av menneskelig oppførsel og menneskelige fellesskap. I dette faget lærer man om hvordan samfunnet fungerer, hvordan vi som mennesker lærer av hverandre og hvordan mennesker fungerer når de går sammen i grupper.

Sosialantropologi er beslektet med sosiologi og har et spesielt fokus på de kulturelle sidene ved forskjellige menneskelige samfunn. I faget sosiologi og sosialantropologi utvikler vi også vår kompetanse innenfor samfunnsvitenskapelige tenkemåter.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig eksamen.

Politikk og menneskerettigheter

Politikk og menneskerettigheter er faget for deg som er interessert i hvordan verden styres, hvordan forskjellige land samarbeider eller ikke klarer å samarbeide, hvorfor internasjonale konflikter og krig oppstår, og om demokratiske prinsipper og hvordan disse praktiseres i Norge og i andre land. Du vil også lære om viktige internasjonale aktører som FN, EU og NATO. Faget har et fokus på menneskerettigheter, og vi ser på hva menneskerettigheter er, vi lærer om menneskerettighetenes verdigrunnlag og om hvordan menneskerettighetene fungerer i praksis.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Sosialkunnskap

Er du opptatt av hvordan vi utvikler adferden vår, og hvordan samfunnet kan sørge for at alle har det bra? Da er sosialkunnskap noe for deg. I sosialkunnskap lærer du om menneskets utvikling fra spedbarn til alderdom. Hvordan ulike påvirkninger i ulike aldre former personligheten til hver enkelt av oss. Vi ser på velferdsforskjeller og velferdsstaten. Deretter går vi løs på temaer som rusmisbruk, psykiske kriser, barnemishandling, innvandring, funksjonshemming og menneskerettigheter.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Psykologi

Du kan ta fagene uavhengig av hverandre. Det vil si at du kan ta psykologi 2 uten å ha tatt psykologi 1 først.

Psykologi handler om hvorfor vi tenker, føler og handler som vi gjør.

Psykologi 1

Faget gir en innføring i sentrale psykologiske emner som utviklingspsykologi, læringspsykologi, biologisk psykologi og helsepsykologi. Du vil her lære mer om for eksempel ulikheter i gutters og jenters seksualitet, hvordan barn knytter seg til omsorgspersoner, hvor mye av din intelligens som skyldes arv og miljø, hva som skjer i hjernen når vi inntar rusmidler og hvordan vi får angst. Faget er spesielt nyttig hvis du har lyst til å ta høyere utdanning innen områdene helse, utdanning, markedsføring og salg med mer. Hvis du har et ønske om å forstå deg selv og andre mennesker, er dette faget for deg.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig eksamen.

Psykologi 2

Faget gir en innføring i sentrale psykologiske emner som sosialpsykologi, kommunikasjon og helsepsykologi. Du vil her lære mer om hvorfor gruppepress gjør at vi for eksempel bruker penger på dyre klær, hvordan dataspill og pornografi påvirker holdninger og psykisk helse, hva som kjennetegner ulike psykiske lidelser og hvordan vi skal tolke partneren vår sitt kroppsspråk. Faget er spesielt nyttig hvis du har lyst til å ta høyere utdanning innen områdene helse, utdanning, markedsføring og salg med mer. Hvis du har et ønske om å forstå deg selv og andre mennesker, er dette faget for deg.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Reiseliv og språk

Reiseliv og språk 2 bygger på reiseliv og språk 1. Du må ha lest reiseliv og språk 1 for å kunne velge reiseliv og språk 2.

Hvorfor er reiseliv så viktig at det har fått et eget fag? Jo - reiseliv er en av verdens største næringer, og den med størst vekst de siste årene. Folk som bor i Norge er glade i å reise, og vi reiser på over 10 millioner reiser hvert år, de fleste av disse er feriereiser. Omtrent halvparten av feriereisene foretar vi i vårt eget land, når vi reiser utenlands er det spesielt Spania og Hellas som er populære reisemål. Vi har også internasjonal turisme i Norge, de er opptatt av naturopplevelser som vestlandsfjordene, fjellene, og nordlyset. Reiseliv gjør at vi får internasjonale erfaringer, og bidrar til tverrkulturell forståelse og respekt.

Innenfor overnatting og servering trengs det fleksible arbeidstakere, og det er vanlig at mange studenter arbeider deltid innenfor disse bransjene. For deg som tar reiseliv og språk vil det bety at du får en kompetanse som du kan dra nytte av både i arbeidslivet, men også når du skal planlegge og gjennomføre reiser privat. Videre studier innenfor fagområdet kan være vinklet mot opplevelsesturisme, reiselivsutvikling av områder, og organisasjon og ledelse. Det er en dynamisk næring, og innsatsvilje og kompetanse belønnes gjerne i form av rask karriereutvikling. Det betyr at dersom du har mye energi, liker å jobbe med folk og står på så kan du få en god jobb med mange muligheter i reiselivsnæringen.

Reiseliv og språk 1

Faget tar for seg emner som tverrkulturell forståelse, reiselivsproduktet, service, guiding, markedsføring og bærekraftig reiseliv.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig eksamen.

Reiseliv og språk 2

I dette faget er fokuset flyttet til reiselivsutvikling, verdiskaping og konsekvenser av reiseliv for natur, kultur og miljø.

Vi prøver å gjøre undervisningen praktisk og virkelighetsnær, vi bruker kilder på internett, vi har mye arbeid i grupper og med presentasjoner, og vi drar på bedriftsbesøk og studieturer.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Rettslære

Du kan ta fagene uavhengig av hverandre. Det vil si at du kan ta rettslære 2 uten å ha tatt rettslære 1 først.

Programfaget rettslære gir deg kunnskap om og forståelse av hvordan lov og rett fungerer i det norske og internasjonale samfunnet. Vi blir alle påvirket av lover og regler som styrer livene våre i det demokratiske samfunnet. Gjennom kunnskap om loven på forskjellige områder, blir du i stand til å gjøre dine plikter og kreve dine rettigheter. Innenfor alle deler av arbeidslivet, og særlig i lederstillinger, er en juridisk kompetanse verdsatt og nyttig. Rettslære gir deg et godt utgangspunkt for videre studier og karriere som blant annet advokat, advokatsekretær, jurist, eiendomsmegler, dommer, statsviter, sosiolog, politiker, byplanlegger, bedriftsleder, gründer, og mye, mye mer.

Den juridiske metode står sentralt innenfor faget, og gjennom å lære denne metoden å løse problemer på vil du utvikle dine evner til logisk og kritisk tenkning. Du vil lære å bruke kilder riktig og behandle et tema eller et spørsmål på en ryddig og presis måte. Dette er ferdigheter man tar med seg og får utbytte av ved videre studier, uansett hva man velger å studere. Velger du rettslære 1 eller rettslære 2 får du også bli med som publikum i en ekte rettssak i domstolen.

Rettslære 1 - Hovedområder

Metodelære – Å bruke juridisk metode for å løse rettslige problemer.

Familierett – Inngåelse og avslutning av ekteskap, lover og regler for barn og ungdom.

Arverett – Hvem har rett til arv, hva bestemmer loven og hva kan man bestemme selv.

Arbeidsrett og likestilling – Lover for arbeidslivet, likestilling og diskriminering

Strafferett – Lover om, og reaksjoner på kriminalitet.

Rettergangsordningen – Hvordan domstolene fungerer.

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til muntlig eksamen.

Rettslære 2 - Hovedområder

Metodelære – Å bruke juridisk metode for å løse rettslige problemer.

Erstatningsrett – Hva som kreves for å få erstatning og hvilket ansvar har barn og foreldre.

Menneskerettighetene – Tros- og ytringsfrihet, regler om personvern og overvåkning.

Avtalerett – Hva er en gyldig avtale, og hva er en ugyldig avtale.

Kjøpsrett og forbrukerrett – Rettigheter og plikter for selger og kunde, og regler om markedsføring.

Forvaltningsrett – Inhabilitet og rett til innsyn, regler om miljøforurensning og allemannsretten.

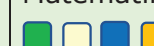

Eksamen og vurdering

Du kan bli trukket ut til skriftlig eller muntlig eksamen.

Blokkskjema for studiespesialisering VG2 2021-2022

	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4
Programfag VG2 Studiespesialisering				
Realfag	Biologi 1 	Kjemi 1* 	Geofag 1 	Matematikk R1
	Teknologi og forskningslære 1 		Fysikk 1 	Matematikk S1
Språk, samfunnsfag og økonomi	Rettslære 1 	Samfunnsgeografi* 	Psykologi 1 	Matematikk 2P (Obligatorisk dersom du ikke velger S1 eller R1.)
		Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1* 	Reiseliv og språk 1 	
	Engelsk 1 	Sosiologi og sosialantropologi* 	Medie- og informasjonskunnskap 1 	Matematikk R1
			Matematikk S1 	

Blokkskjema for studiespesialisering VG3 2022-2023

	Blokk 1	Blokk 2	Blokk 3	Blokk 4	Nettskolen
Programfag VG3 Studiespesialisering					
Realfag	Biologi 2 	Geofag 2 	Kjemi 2* 	Matematikk R2 	
	Teknologi og forskningslære 2 	Fysikk 2 		Matematikk S2 	
Språk, samfunnsfag og økonomi	Rettslære 2 	Psykologi 2 	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2* 	Matematikk R2 	Tysk nivå III
		Reiseliv og språk 2 	Sosialkunnskap* 		
	Engelsk 2 	Medie- og informasjonskunnskap 2 	Politikk og menneskerettigheter* 	Matematikk S2 	Spansk nivå III
		Obligatorisk fremmedspråk I+II			

*Kan ikke velges som fordypningsfag i VG3 dersom man har fremmedspråk I+II